NOS-HS

Nordiska samarbetsnämnden för humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning
Joint Committee for Nordic Research Councils for the Humanities and the Social Sciences

Årsberättelse 2005

Nordiska samarbetsnämnden för humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning NOS-HS är ett samarbetsorgan för de forskningsråd i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige, som har ansvar för humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning. Följande forskningsråd är företrädda i samarbetsnämnden:

Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation (FKK), Danmark
Forskningsrådet for Samfund og Erhverv (FSE), Danmark
Finlands akademi/Forskningsrådet för kultur och samhälle, Finland
RANNÍS – Islands center för forskning, Island
Norges forskningsråd/Divisjon for vitenskap/Avdeling for humaniora och Avdeling for samfunnsvitenskap, Norge
Vetenskapsrådet, Ämnesrådet för humaniora och samhällsvetenskap, Sverige

Uppgifter

Samarbetsnämnden har som huvudmål för sin verksamhet att främja

- forskningsstrategiskt samarbete mellan de nordiska forskningsråden, samt mellan dessa och andra nordiska och internationella organ
- informationsutbytet mellan de nordiska forskningsråden, samt
- stimulera samarbetet mellan nordiska forskare genom att bevilja medel för vetenskaplig forskning och annan verksamhet som främjar samarbetet mellan nordiska forskare
- utgivningen av nordiska humanistiska och samhällsvetenskapliga periodiska publikationer av vetenskapligt värde. Denna uppgift handhas av en skild kommitté under samarbetsnämnden, Nordiska publiceringskommittén NOP-HS.

På uppdrag av forskningsråden kan nämnden handha även andra uppgifter.

Organisation och sammansättning

Varje deltagande forskningsråd utser till samarbetsnämnden två medlemmar i ledande ställning inom forskningsrådsorganisationen, normalt en vetenskaplig och en administrativ medlem, dock så att per land kan utnämnas tillsammans högst två medlemmar. Därtill kan forskningsråden utse personliga suppleanter för sina medlemmar. Nämnden utser inom sig en ordförande och en vice ordförande för en period av ett år. Ordförandeskapet cirkulerar mellan de nordiska länderna. Förutom medlemmarna deltager på nämndens möten representanter från forskningsrådens administrationer, eventuella inviterade sakkunniga, samt vid behov observatör från Nordiska ministerrådet.

Nämnden hade år 2005 följande sammansättning:

Ordförande
Professor Erik Albæk, Danmark

Medlemmar
Professor Poul Holm, Danmark (till augusti 2005)
Professor Kirsten Drotner, Danmark (från augusti 2005)
Professor Arto Mustajoki, Finland
Enhetsdirektör Liisa Savunen, Finland

Professor Hrafnhidur Ragnarsdóttir, Island
Divisionschef Eirikur S Sigurdarson, Island
Professor Kari Melby, Norge
Avdelingsdirektør Ingebjørg Strøno Sejersted, Norge (till augusti 2005)
Avdelingsdirektør Hege Torp, Norge (från september 2005)
Professor Bengt Hansson, Sverige
Gruppchef, forskningssekreterare Rolf Höijer, Sverige

Följande representanter från forskningsrådens administrationer deltog i NOS-HS arbete:
Chefkonsulent Grete M Kladakis, Danmark
Fuldmægtig Jacob K Hansen, Danmark
Fuldmægtig Wenche Quist, Danmark
Vetenskapsrådgivare Kustaa Multamäki, Finland
Avdelingsdirektør Torunn Haavardsholm, Norge
Spesialrådgiver Ingebjørg Strøno Sejersted, Norge
Rådgiver Janicke Gjæver, Norge
Forskningssekreterare Torsten Augrell, Sverige

Sekreterare i *nämnden*
Vetenskapsrådgivare Susanna Sepponen, NOS-HS sekretariatet, Finlands Akademi

Nämnden utnämner medlemmar till Nordiska publiceringskommittén för humanistiska och samhällsvetenskapliga tidskrifter NOP-HS, som fungerar som en skild kommitté under nämnden.

Under våren 2005 verkade dessutom en av NOS-HS utnämnd programkommitté 8Steering Committee) för det nordiska programmet för spetsforskningsenheter (NCoE).

Sekretariatet

Nämndens sekretariat cirkulerar i fyraårsperioder mellan de nordiska länderna i ordningen Finland, Danmark, Norge, Sverige, Island. Sekretariatet placeras i forskningsrådssekretariatet i respektive land. Det forskningsråd som är värd för sekretariatet har också arbetsgivaransvar för nämndens sekreterare.

Nämndens sekretariat är under perioden 1.1.2003 – 31.12.2006 placerat vid Finlands Akademi, Enheten för kultur- och samhällsvetenskaplig forskning, Finland. Sekretariatet bestod år 2005 av vetenskapsrådgivare Susanna Sepponen och deltidsanställd (50%) projektsekreterare Nina Tuukkanen.

Kostnaderna för sekretariatet täcks av forskningsråden gemensamt och fördelas på varje råd enligt Nordiska ministerrådets fördelningsnyckel. Sekretariatet fungerar också som sekretariat för NOP-HS och för NCoE-programmet.

Ekonomi

Forskningsråden med ansvar för humaniora och samhällsvetenskaper i de nordiska länderna finansierar gemensamt NOS-HS verksamhet. Vid fastställandet av de olika forskningsrådens andelar av kostnaderna används Nordiska ministerrådets årliga fördelningsnyckel. Nämnden utarbetar varje

år ett budgetförslag som gäller verksamheten för följande kalenderår. Budgetförslaget överlämnas till forskningsråden. Nämndens ekonomi förvaltas av det forskningsråd där sekretariatet är placerat. Nämndens ekonomiförvaltning revideras av värdlandets statliga revision.

År 2005 disponerade nämnden medel som tillskjutits från forskningsråden, en ingående balans från tidigare år, samt inom NCoE-programmet en bevillning från NordForsk. Medlen redovisas i bifogat bokslut.

Möten

Under år 2005 höll NOS-HS två nämndmöten, den 30 maj i Reykjavík, Island, och den 5 december i Trondheim, Norge. Administrativa förberedande möten hölls inför vårens nämndmöte. NOP-HS hade årsmöte den 15 november i Helsingfors, Finland. Programkommittén för NCoE-programmet höll möte den 20 maj i København, Danmark.

Forskningsstöd

En av nämndens huvudsakliga uppgifter är att stimulera samarbetet mellan nordiska forskare genom att bevilja medel för vetenskaplig forskning och annan verksamhet som främjar samarbetet mellan nordiska forskare.

Projekt- och publiceringsbidrag
Under budgetåret 2005 ***utbetalades*** totalt **EUR 1 631 302, 67** i bidrag till projekt samt publikationer. Fördelningen mellan humaniora och samhällsvetenskap var EUR 901 722,67 för humaniora och EUR 729 580,- för samhällsvetenskaper.

Sammanställning av projekt som finansierades med medel från NOS-HS under budgetåret 2005 framgår av bokslutet, bilaga 1.

Ansökningar om publiceringsbidrag behandlades löpande under året av ordföranden på delegation. Under år 2005 ***beviljades*** följande publiceringsbidrag:

NOS-S	30010	Muntlighet vid domstol i Norden – En rättsvetenskaplig, rättspsykologisk och rättsetnologisk studie av presentations-formernas betydelse i förfarandet vid domstol i Norden	Professor Per Henrik Lindblom	Sverige	Bidrag: 6000 EUR
NOS-H	30009	Äktenskap och politik	Professor Kari Melby	Norge	Bidrag: 12000 EUR

Följande **publikationer** inkom under året som resultat av NOS-HS-finansierade projekt:

Ulla V. Bondeson: Nordic Moral Climates. Value Continuities and Discontinuities in Denamrk, Finland, Norway and Sweden. With a foreword by Denis Szabo. Transaction Publishers, New Brunswick, New jersey, 2003.

Eric Bylander & Per Henrik Lindblom (red.): Muntlighet vid domstol i Norden. En rättsvetenskaplig, rättspsykologisk och rättsetnologisk studie av presentationsformernas betydelse viddomstol i Norden. Iustus Förlag, Uppsala, 2005.

Marie Demker & Lars Svåsand (red.): Partiernas århundrade. Fempartimodellens uppgång och fall i Norge och Sverige. Santérus Förlag, 2005.

Nordic Centre of Excellence Programme 2005-2010 (NCoE)

En av nämndens huvusakliga uppgifter under året har varit att starta det nordiska pilotprogrammet för spetsforksningsenheter inom humaniora och samhällsvetenskaper (Nordic Centre of Excellence Programme in the Humanities and Social Sciences 2005-2010).

Urvalet av NCoEs skedde genom en ansökningsprocedur i två steg. Till den första ansökningsfristen i november 2004 hade inkommit 49 ansökningar, av vilka 18 valdes att gå vidare till den andra ansökningsomgången. Den andra ansökningsfristen löpte ut den 15 februari. I den andra omgången evaluerades varje ansökning av tre utomnordiska sakkunniggranskare.

Urvalet av spetsforskningsenheterna handhades av en programkommitté (Steering Committee) som nedsatts av NOS-HS och som bestod av:

Professor Kari Melby, Norge, *ordförande*
Professor Marie Demker, Sverige
Professor Niels Haldrup, Danmark
Professor Urpo Nikanne, Finland
Dr Eirikur S Sigurdarson, Island
Professor Lars Bäckman, Sverige
Professor Kirsten Drotner, Danmark
Professor Sigmund Grønmo, Norge
Professor Eila Helander, Finland
Professor Ivar Jonsson, Island

NordForsk deltog i urvalet av spetsforskningsenheter.

Vid programkommitténs möte den 20 maj 2005 valdes följande fyra nordiska spetsforskningsenheter för perioden 2005-2010:

Main Applicant	Name of the NCoE Proposal	Responsible Institution	Participants	Funding 2005
Professor Sverre Bagge	The Nordic Countries and the Medieval Expansion of Europe. New Interpretations of a Common Past.	Centre for Medieval Studies, University of Bergen, Norway	NO, DK, FI, SE. 3 teams, 34 senior researchers.	150 500 EUR
Professor Per-Anders Edin	Empirical Labor Economics	Uppsala University, Sweden	DK, FI, NO,SE. 4 research teams, 38 senior researchers.	212 500 EUR
Professor Lars Nyberg	Cognitive Control (CC): Behavioural and Brain Studies of CC in Attention, Perception, Language, Memory, and Emotion.	Umeå University, Sweden	SE, DK, FI, NO. 5 teams, 34 senior researchers	200 000 EUR

Professor Peter Svenonius	NORMS – Nordic Centre of Excellence in Microcomparative Syntax	University of Tromsø, Norway	NO, DK, FI, IS, SE. 7 teams, 27 senior researchers.	223 000 EUR

Nordiska publiceringskommittén NOP-HS

Nordiska publiceringskommittén för humanistiska och samhällsvetenskapliga tidskrifter NOP-HS fungerar som en separat kommitté under NOS-HS. NOP-HS verksamhet presenteras i publiceringskommitténs egen årsberättelse.

Bilaga:
1. Bokslut NOS-HS 2005
2. Kort beskrivning av NCoE-programmet